

Algemene beschouwingen 2024

Algemene beschouwingen begroting 2024

Algemeen

De 2e algemene beschouwingen in deze raadsperiode, we zijn alweer bijna halverwege.
Vorig jaar hebben we ons positief uitgesproken over de start van deze raadsperiode, waarbij de diverse fracties niet alleen naar het eigen programma hebben gekeken, maar juist ook de samenwerking hebben gezocht.
Voor ons is samenwerking de basis voor een goede gemeenteraad. In ons eentje kunnen we niks, maar als we elkaars kwaliteiten kunnen aanvullen dan is er heel veel mogelijk, en levert dat voor allen het beste resultaat op.
Dat positieve gevoel zoals we dat we toen uitspraken, hebben we nog steeds. Het is mooi hoe de raad de "bestuursopdracht groei" heeft geformuleerd, en gezamenlijk een aantal hoofdopgaven voor de komende jaren heeft aangegeven. En hoe de raad vorige maand nog de strategische raadsagenda heeft vastgesteld met de 5 prioriteiten voor de komende periode, waarin ook echt elke fractie zijn input heeft gehad.

Uiteraard zijn dat geen besluiten waarmee we het voor 100% eens zijn. Dat zal voor elke fractie gelden, het is een compromis. En als je in de oppositie zit is je invloed nu eenmaal nog wat minder groot.

In deze beschouwingen richten we ons op de hoofdlijnen. Nog los van het feit dat zeker de afgelopen jaren ons geleerd hebben dat het onmogelijk is om tot in detail in te schatten wat we volgend jaar precies zullen oppakken, moet het wat ons betreft bij de begroting gaan om de hoofdlijnen voor de komende periode, en niet.

Wat vinden we van de begroting en de daarbij gemaakte keuzes, en hoe vinden we dat de gemeente functioneert?
Om daar iets van te kunnen zeggen zullen we eerst aangeven wat wij belangrijk vinden.

Voor ons zijn er twee hoofdthema's die onze keuzes bepalen:
- iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving, op de manier zoals we dat met elkaar gewoon vinden; (dat heeft gevolgen voor sociaal beleid, woningbouw, participatie in sport en cultuur etc.)
- we moeten zo omgaan met onze omgeving, met natuur en milieu, dat iedereen daar op een prettige en gezonde manier kan leven, niet alleen nu, maar ook toekomstige generaties.

Sociaal beleid

We zijn het eens met de inzet op gelijke kansen.
Het rapport "eigentijdse ongelijkheid" van het Sociaal en Cultureel Planbureau laat zien hoe veel omvattend en complex dit is. Dit vraagt een integrale aanpak.

Iedereen is primair verantwoordelijk voor zijn eigen bestaan, alleen voor degenen die daartoe niet zelf in staat zijn, zorgt de overheid voor het vangnet. Solidariteit is voor de PvdA nog altijd een belangrijk woord. De overheid moet niet afwachten tot het mis gaat met mensen en dan ingrijpen. De overheid biedt de helpende hand, signaleert bepaalde zaken en bemoeit zich actief met haar inwoners. Allemaal om het welzijn van iedere burger te verhogen.
De berichten over toenemende armoede in Nederland zijn reden tot zorg. Het aantal kinderen dat in armoede leeft stijgt volgens het CPB in 2023 van 6 naar 7%. Dit zijn geen lokale cijfers, maar ook hier ontkomen we niet aan deze tendens.

Wij zijn blij met de eensgezindheid binnen de raad dat we mensen niet buiten de boot laten vallen, en spreken onze waardering uit voor de actieve aanpak waarmee het college, in samenwerking met een groot aantal samenwerkingspartners, problemen op dit gebied probeert te voorkomen.

Woningbouw.

Wij hebben waardering voor het enthousiasme en de drive waarmee wethouder Kreule probeert de woningbouw in Raalte een impuls te geven. Dat is nodig op dit gebied, dat volgens de gehele gemeenteraad prioriteit heeft.
Wat ons betreft zou de gemeente wel veel meer moeten inzetten op betaalbare en kleinere woningen, en minder aan de markt overlaten.
Juist voor mensen die niet beschikken over veel geld is het noodzakelijk dat de gemeente de regie neemt.
We zien op landelijk niveau hoe dit fout loopt: oud-minister Stef Blok gaf een aantal jaren geleden aan dat het ministerie van VROM wel gesloten kon worden, omdat de markt het wel regelt. Sindsdien hebben we een chaos op de woningmarkt zien ontstaan die niemand van ons eerder had aanschouwd.

Ook op lokaal niveau zullen we veel meer moeten sturen.

De starterslening zoals die in Raalte is ingevoerd is naar onze mening een slechte maatregel. Het oorspronkelijke idee van de starterslening, zoals die een jaar of 15 geleden werd ingesteld, was dat starters een deel van hun hypotheek konden afsluiten tegen een rente die 2% lager lag dan de marktrente. Dat heeft een tijdje gewerkt, maar de marktrente is een tijd zo laag geweest dat een starterslening geen zin meer had, en deze is afgeschaft. Nu betekent de starterslening dat iemand een bedrag kan lenen dat hoger ligt dan het bedrag dat volgens de banken wenselijk is.
Daarmee komt er een groot risico te liggen juist bij de starter, zeker wanneer sprake is van een stijgende rente, waardoor de lasten veel te hoog worden.

Ik zal hiervoor geen moties indienen, want die liggen er nog:
In november 2021 is met algemene stemmen een motie aangenomen met het dictum

- De komende jaren bij voorrang (kleinere) starterswoningen te bouwen;
- Daarbij met creatieve oplossingen te komen die het voor starters ook echt mogelijk maken om een woning te verwerven

We wachten nog steeds op het resultaat.

In dezelfde vergadering is een motie aangenomen met het dictum;

- Voor alle kernen te komen met plannen voor woningbouw in of nabij het centrum, die het voor ouderen aantrekkelijk maakt om hun bestaande woning daarvoor om te ruilen.

Ook op dit punt is nog geen resultaat verschenen.

Vier maanden na de besluitvorming rond deze moties waren er verkiezingen, waardoor e.e.a. wellicht buiten beeld raakte.

Vraag aan de fracties: deelt u het standpunt van de PvdA dat zolang een motie niet is uitgevoerd, deze ook geldt voor het volgende college?

Duurzaamheid

Voor de PvdA is duurzaamheid, een gezonde gemeente niet alleen nu maar ook voor volgende generaties, één van de prioriteiten. Een gezonde gemeente is een gemeente waar het welzijn van de inwoners voorop staat. Zowel fysiek als mentaal. Fysiek betekent dat de inwoner geen last heeft van

de uitwassen van intensieve veehouderij, akker- en tuinbouw. Of van de uitstoot van de industrie en de geluidsoverlast van het verkeer.

Het is vaste prik dat we bij de algemene beschouwingen aangeven dat we ons grote zorgen maken over de wijze waarop we in Raalte het thema duurzaamheid oppakken. De wijze waarop we als gemeente hieraan invulling geeft vinden wij zoals bekend al lange tijd onvoldoende, maar nu wordt dit wel erg duidelijk.

In de Nationale Omgevingsvisie en in de Provinciale Omgevingsvisie is “Duurzaamheid” de eerste opgave/prioriteit.
In Raalte doen we dat niet, en zeggen we dat we dit aspect gewoon meenemen bij alle hoofdopgaven.

De gang van zaken rond zon en wind in het kader van de RES, waarbij Raalte zelfs niet op tijd was voor het verzoek om uitstel, was al niet sterk.
Bij de behandeling van de Zomernota, enkele weken geleden sprak ik mijn zorg uit over het uitblijven van resultaten op voorgenomen duurzaamheidsdoelen, en antwoordde wethouder Nijboer het als een probleem te zien dat alles op het gebied van duurzaamheid zo versnipperd is.

Duidelijker kan ik het probleem niet zichtbaar maken.

Laten we ook in Raalte duurzaamheid de positie geven die het nodig heeft, door er echt prioriteit aan te geven, en het gecoördineerd aan te pakken.

Ik heb hiertoe een motie voorbereid.

Daarnaast dienen we graag samen met GL en D66 de motie in om in het kader van de nieuwe woningbouw één wijkje te laten ontwerpen als een toekomstbestendige woonwijk.

Financiën

We hebben waardering voor het feit dat het college een niet-sluitende begroting heeft aangeboden. Dit ook in de lijn van het advies van de VNG. Het falende rijksbeleid en het over de schutting kieperen van problemen zonder adequate financiële tegemoetkoming mag niet ten laste gaan van onze inwoners.

Conclusie

De PvdA kan zich op heel veel punten vinden in de begroting, en is positief over de samenwerking binnen de gemeenteraad.
Maar er zijn, zoals aangegeven, ook keuzes waarmee we het niet eens zijn.

We zullen ook in 2024 vanuit onze eigen visie en overtuiging op deze punten met u in discussie gaan. En dat doen we, zoals u dat van ons gewend bent, op een constructieve manier.

Uiteindelijk zitten we er allemaal voor hetzelfde doel: “een krachtig Raalte waarin grote en kleine kernen leefbaar worden gehouden. Een samenleving waarin alle inwoners en partijen de ruimte krijgen om mee te denken en te doen. Een gemeente waarin de zorg voor elkaar blijft bestaan.”